

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de pandemi koşullarında büyük bir özveriyle çalışma yaşamında yer alan işçiler ülkenin dört bir yanında ödenmeyen ücretleri ve tazminat hakları, ücretsiz izin dayatması ve sendikalı oldukları gerekçesi ile işten atılmaları nedeniyle eylemler yapmaktadırlar. İşletmelerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların etkili bir şekilde uygulanması, işverenlerce adeta bir silaha dönüştürülen “ücretsiz izin” ve İş Yasası’nın 25/II maddesi (Kod 29) ile yaşanan hak kayıplarının ve yaşam hakkı ihlallerinin araştırılması ve keyfi uygulamaların önüne geçilmesi yönünde çalışmalar yapılması, anayasa ile güvence altına alınmış olan sendikal hakların korunması için işletmelerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasının hayata geçirilmesini sağlamak ve etkin mücadele yöntemlerini belirlemek amacıyla Anayasa’nın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Gemalkeys

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Korono salgını ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de işçiler bu süreçten diğer toplumsal kesimlerden daha fazla olumsuz bir şekilde etkilenmişlerdir. Bir yılı aşkın bir süredir tüm dünyayı saran Korona virüs salgını nedeniyle Türkiye’de işçiler ağır koşullara mahkum edilerek daha da yoksullaşırken patronların daha da zenginleştiği görülmektedir. İşverenler şirketlerinin iflas ettiğini ve mal varlığı olmadığını iddia ederek bir çok işçinin kazanılmış hakları olan kıdem ve ihbar tazminatlarını ödememektedir. Bimeks A.Ş., Atlas Jet, Kayı İnşaat bu örneklerden sadece bazılarıdır.

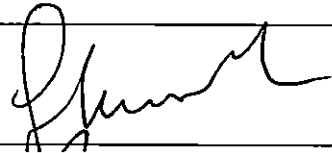
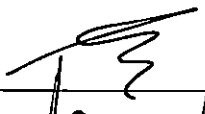
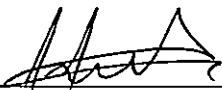
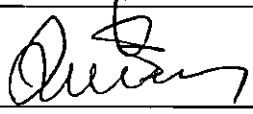
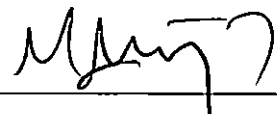
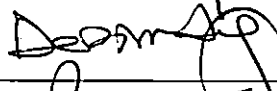
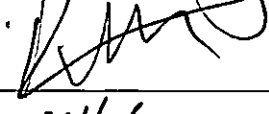
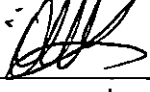
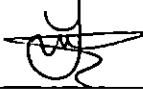
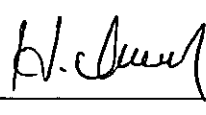
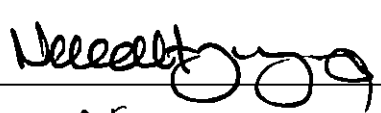
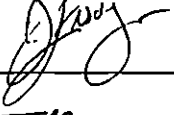
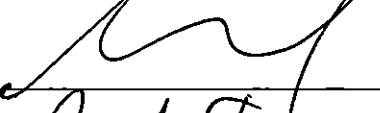
Pandemi sebebiyle , 7244 sayılı Kanun ile 4857 sayılı İş Kanunu’na Geçici 10. Madde eklenerek iş akdi fesihlerine yasak getirilmiş ancak bu yasaklara bazı istisnalar sıralanmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu’nun 25. Maddesinin II numaralı bendindeki “ahlak ve iyi niyete uymayan nedenler” bu istisna maddelerden bir tanesidir. Birçok işveren sendikalaşan, sendikalaşma sürecinde olan, sendikal yetki alan ya da işçi sağlığı iş güvenliği başta olmak üzere insana yakışır çalışma koşulları talep eden ve hak arayan işçileri işten çıkartmak için yasak olan işten atma işleminden kaçınmak amacıyla Kod-29’u kullanmaktadır. Kod 29 işverenlerin işçilerin haklarını gasp etmek ve onların üzerinde baskı kurmak amacıyla kullanılan bir silaha dönüşmüştür. Her hangi bir patron bu maddeleri gerekçe göstererek herhangi bir ispat yükümlülüğü altına girmeden işçiye işten atabilmektedir. Çalışanları damgalayarak işten çıkartma, sendikasızlaştırma için kullanılmakta iken işten atılan işçilerde kıdem, ihbar ve işsizlik maaşı alamadıkları için ağır hak ihlalleri görülmektedir. Bu madde ile işten çıkarma kadın işçiler açısından da zorlayıcı bir hal almıştır. ‘Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller’ ibaresi kadınların yeni bir iş ararken veya yeni bir işte çalışırken daha fazla mobbinge, tacize, ayrımcılığa ve cinsiyetçi baskılara uğramasına sebep olmuştur. Cinsiyet ayrımcılığının kadınların lehine işleyen toplumda kadınlar bu kodlama sebebiyle kendilerini ailelerine, şayet çalışmaya imkanı bulabilirlerse yeni işyerine anlatmak mecburiyetinde bırakılmaktadırlar. Dolayısıyla işçiler geçersiz kod 29 uygulaması ile hem işsiz kalmakta hem de yaftalanmaktadırlar.

Öte yandan, alınmayan salgın önlemleri, uzun çalışma saatleri, mobbing, taciz, kötü iş yeri koşulları nedeniyle sendikalaşan ve sendikalı oldukları gerekçesi ile “ücretsiz izne” çıkarılan, sürgün edilen, Kod-29 ile damgalanarak işten atılan, işçiler işlerini geri almak, anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış olan sendika ve toplu sözleşme haklarının

korunması amacıyla Baldur'da, Cargill'de, Bimeks'de, Atlas Jet'de, Migros Depo'da, PTT'de, TCDD'de, KT Deri'de, TÜVTÜRK'de, Çorum'da Ekmekçioullarında, Kayı İnşaat'ta, turizm sektöründe ve Türkiye'nin bir çok yerinde hakları için mücadele etmeye devam etmektedirler. Ancak, sendikalaşmayı açık şekilde ihlal eden işletme yetkilileri hiç bir yaptırım ile karşılaşmazken emekçiler anayasal hakları için direndiklerinde karşılarında kolluk gücünü bulmakta, gözaltı ve baskılarla karşılaşmaktadırlar.

Örneğin, Ankara'da 11 Ocak 2021 tarihinde Cargill'de sendikalı oldukları için işten atılan, Tarım ve Orman Bakanlığı önünde eylem yaparken gözaltına alınan ve bir polis amirinin "Biz devletin gücüyüz, neler yapabileceğini gösteririz" dediği Cargill işçileri gösteri hakkını kullanmak istemiş, gözaltına alınmış, geç saatlerde bırakılmış ve yetmezmiş gibi "sokağa çıkma yasağı olduğu bir saatte sokakta" oldukları için bir de korona cezası kesilerek devletin gücü işçilere gösterilmiştir.

İşletmelerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların etkili bir şekilde uygulanması, işverenlerce adeta bir silaha dönüştürülen "ücretsiz izin" ve çalışanların İş Yasası'nın 25/II maddesi (Kod 29) uygulaması sebebiyle maruz kaldığı mağduriyetlerin giderilmesi yönünde çalışmalar yapılması, anayasa ile güvence altına alınmış olan sendikal hakların korunması için işletmelerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasının hayata geçirilmesini sağlamak ve etkin mücadele yöntemlerini belirlemek amacıyla Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	SIDIK TAŞ	SİİRT	
5	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
6	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
7	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
8	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
9	MURAT SARISAÇ	VAN	
10	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
11	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
12	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
13	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
14	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
15	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
16	OYA ERSOY	İSTANBUL	
17	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	SAİT DEDE	HAKKARİ	